

Ideologien og retorikken bak den nye ekteskapsloven

Foredrag av Jon Kvalbein, høsten 2009

Den nye såkalte "kjønnsnøytrale ekteskapsloven" ble vedtatt av Stortinget i juni 2008 og gjort gjeldende fra 1. januar 2009. Hva er den ideologiske bakgrunnen for denne lovendringen? Og hvilken strategi og retorikk er brukt for å få gjennomslag for loven? Det er temaet for dette foredraget.

For å forstå drivkreftene bak den nye ekteskapsloven, vil jeg i første delen av foredraget gi en fremstilling og analyse av homobevegelsens ideologi og strategi. Denne bevegelsen har dratt fordel av en kulturliberal tenkning som har dominert Vestens kultur og massemedier gjennom flere årtier. Den andre delen av foredraget vil ta for seg hvordan kulturliberalismen, individualismen, feminismen og den progressive kjønnsforskningen har gitt sine bidrag til å undergrave det tradisjonelle ekteskapet.

Den nye ekteskapsforståelsen representerer et radikalt brudd med tidligere forståelse av hva et ekteskap er, idet ekteskapet alltid har vært betraktet som en institusjon som gjelder mann og kvinne. Bruddet er skjedd oppsiktsvekkende brått. I desember 2000 vedtok det hollandske parlamentet å gi par av samme kjønn rett til ekteskap, skilsmisse og adopsjon. Siden fulgte Belgia i 2003, Spania og Canada i 2005, Sør-Afrika i 2006 og Norge i 2008. Noen stater i USA har også innført enkjønnede ekteskap.

Den internasjonale homobevegelsen har vært en drivende kraft bak disse endringene. De homofiles strategi og retorikk har beveget seg over landegrensene, og kilden finnes i stor grad i USA.

Når jeg i dette foredraget bruker ordene homofil og homoseksuell, vil jeg presisere at disse betegnelse omfatter både menn og kvinner som kjenner seksuell tiltrekning til personer av samme kjønn. La meg også understreke at de homoseksuelle ikke utgjør en enhetlig gruppe. De kan ha sterkt motstridende syn og holdninger. Mange hyller fri sex, men det finnes også kristne homofile som vil leve avholdende i samsvar med Bibelens etikk. Noen mener at deres legning er medfødt, andre mener at den er formet av oppvekstmiljøet, mens atter andre sier at de har valgt den selv. Noen sier at de sliter med legningen, andre er stolt av den. Men til tross for dette mangfoldet har den **organiserte homobevegelsen** hatt en forholdsvis klar profil – som det er mulig å beskrive og analysere.

Kampen for såkalt "seksuell frigjøring" fikk et gjennombrudd i 1960-årene. Men starten av homobevegelsen knyttet ofte til 11. juni 1969 da en gruppe homoseksuelle gjorde opprør mot politiet ved Stonewall i New York City. De homoseksuelle hadde på den tiden liten støtte, både blant politikere og i folkeopinionen.

På 1980-tallet kom AIDS-epidemien. Sykdommen ble opprinnelig betegnet som GRID (gay-related immunodeficiency disease) – fordi smitten ble knyttet til homoseksuell omgang. Mange av homsene hadde et meget stort antall seksualpartnere. Ifølge en amerikansk undersøkelse i 1973 hadde 43% av homsene mer enn fem hundre partnere i løpet av sin levetid. AIDS ble spredt hovedsakelig ved seksuell omgang, men også ved urene sprøyter eller blodoverføring. Epidemien utløste en frykt som kunne ha ført til katastrofe for homobevegelsen.

Homobevegelsens strategi

I februar 1988 holdt 175 ledende homoaktivister fra hele USA en viktig konferanse i Warrenton, Virginia, for å planlegge en strategi for fremtiden. Kort tid etter gav homoaktivistene Marshall Kirk og Hunter Madsen ut boka "After the Ball: How America Will Conquer Its Fear and Hatred of Gays in the '90s". Hvordan kan vi redusere frykten og vinne sympati, spurte de.

AIDS gir oss en mulighet til å beskrive oss selv som en diskriminert minoritet som trenger Amerikas spesielle beskyttelse, skrev de. Boka inneholder en strategi for dette, basert på psykologisk innsikt i propaganda og reklame. Markedseksperter Paul E. Randeau ved Regent University har i sin bok "Selling Homosexuality to America" (2002) analysert deres strategi.

Det gjelder å endre folks tanker og følelser ved å bryte ned negative assosiasjoner til vår sak og erstatte dem med positive, skrev Kirk og Madsen. Vi bør bruke ordet "gay" (som betyr livlig, lystig) som betegnelse på oss selv. Vi vil kjempe for "gay rights" – homofiles rettigheter - uten å si noe om hva disse rettighetene er. Slik får vi folk til å tenke at vi er en diskriminert minoritet. Alle reklamefolk vet at dersom noe gjentas ofte nok, vil folk tro det. Kampen om begrepsbruken er viktig, for ordene styrer tankene våre.

En viktig strategi er også å få homoseksuelle til å fremtre for offentligheten som normale og sympatiske mennesker. Bort med fokus på de mange seksualpartnerne og det utsvevende seksuallivet. Prøv å vinne innpass ved å opptre lite provoserende, så vil mulighetene for å ta nye skritt åpne seg etter hvert.

Nok en strategi var å fremstille berømte historiske personer som homoseksuelle – enten det var Sokrates, Leonardo da Vinci, Abraham Lincoln eller Jesus. Kirk og Madsen skriver at dette er nyttig av to grunner. For det første er de døde og ute av stand til å fornekte "sannheten". For det andre får de positiv omtale i alle lærebøker.

Samtidig bør motstanden mot homoseksuell atferd knyttes til personer som alle betrakter som negative. Hitler torturerte og gasset homoseksuelle til døde. Kirk og Madsen argumenterer slik: Kristne blir nødt til å ta offentlig avstand fra Hitlers behandling av de homoseksuelle, og slike erklæringer vil lede våre motstandere ut på en glidebane i retning av å anerkjenne de homofiles rettigheter.

Offentligheten bør få vite at homofili er medfødt, akkurat som kjønn og rase. Å diskriminere homofile er derfor like forkastelig som diskriminering av kjønn og rase. Kristne institusjoner som tilbyr terapi til homoseksuelle som ønsker reorientering, bør motarbeides fordi de

setter et negativt stempel på de homoseksuelle. Kristne som sier at homoseksuell atferd er synd, er årsak til at homoseksuelle blir mobbet, forfulgt og begår selvmord. Dette inntrykket ønsket homobevegelsen å fremme.

Enda en strategi var å få homoseksualitet omtalt i mediene så mye at folk ikke lenger reagerer. Med tiden vil folk bli lei og trekke på skuldrene. De blir trøtte av å finne motargumenter, og i neste omgang er kampen vunnet.

Medienes rolle

Massemediene har spilt en meget viktig rolle for homobevegelsen. Ikke bare fordi en uforholdsmessig stor del av journalistene er kulturliberale. Men også fordi mange homoseksuelle har ledende innflytelse i mediene. National Lesbian and Gay Journalists Association (NLGJA) er blitt en formidabel organisasjon i USA. På sin konferanse i år 2000 diskuterte de om mediene hadde plikt til å gi rom for synspunkter som gikk imot de homoseksuelles interesser. Nei, det var ingen grunn til å gi rom for intolerante mennesker i en sivilisert debatt. Dette var en utbredt oppfatning på konferansen.

Homobevegelsens strategi har lyktes. En rekke gallupundersøkelser har vist hvordan opinionen har endret seg dramatisk i mange land. Tradisjonell kristen tenkning om rett og galt er blitt erstattet med et samtykke-prinsipp: Det som to voksne vil gjøre seg imellom – hvor abnormt det enn måtte være – er OK, så lenge de ikke skader hverandre. David Kupelian skildrer i sin bok "The Marketing of Evil" (2005) hvordan kulturliberale krefter har fremmet moralsk anarki forkledd som frihet.

Sterke krefter innen homobevegelsen arbeider nå for å undertrykke all offentlig kritikk av homoseksuell atferd. Den ytringsfriheten homobevegelsen har brukt for å fremme sitt syn, vil den frata sine kritikere. I Norge kom denne holdningen tydelig til uttrykk ved Homobevegelsens protest mot at Nina Karin Monsen fikk Ytringsfrihetsprisen i vår.

Øivind Benestad har i en artikkel i Vårt Land 29. okt. pekt på at homobevegelsens kamp har gått i tre faser. Først dreidde det seg om en kamp for aksept, så en kamp for likestilling, nå en kamp for kriminalisering av dem som holder fast ved en klassisk kristen samlivsetikk. Til Vårt Land 21. oktober gav lederen for Åpen Kirkegruppe, Gard Sandaker-Nielsen uttrykk for håp om at «ungdomsorganisasjoner som diskriminerer, mister retten på statsstøtte». Den nye barne- og likestillingsministeren er Audun Lysbakken fra SV, et parti som har programfestet at trossamfunn med «middelalderske holdninger» skal miste reservasjonsretten og statsstøtten.

I årene som kommer vil vi nok få merke at de som vil trekke moralske grenser, vil bli anklaget for diskriminering og motarbeidet. Den grenseløse toleransen tolererer nemlig alt, unntatt nettopp grenser. Relativismen kan være kimen til en ny totalitær ideologi.

La meg nå rette et kritisk søkelys på retorikken som er brukt for å få gjennomført den nye ekteskapsloven.

Manipulerende språkbruk

Språk kan brukes til å utøve makt. Ordene "likestilling" og "diskriminering" har vist seg å være særlig godt egnet som våpen for å bryte ned ordninger, sannheter og normer som hindrer menneskers frie livsutfoldelse. Disse ordene er slagkraftige fordi de utløser få motforestillinger. Likestilling er bra. Alt som truer likestilling, er diskriminerende og derfor forkastelig. Slik tenker vi. Men er dette sant – bestandig?

La oss først slå fast at likestilling er positivt i mange sammenhenger. Vi ønsker at mann og kvinne skal ha samme lønn for samme arbeid. Vi ønsker at ingen skal diskrimineres på grunn av rase. Sykehus skal ikke prioritere rike fremfor fattige. Alle barn skal ha lik rett til allmenn skolegang. Alle borgere skal ha samme ytringsfrihet og religionsfrihet. Slik kunne vi fortsette. Her ønsker vi likestilling, ikke diskriminering.

Men nettopp fordi disse ordene har sterke følelseladete assosiasjoner, kan de misbrukes som manipulerende våpen i en ideologisk strid.

Da departementet la fram forslag til "felles ekteskapslov for likekjønnede og ulikekjønnede par" var nettopp "likestilling" og "diskriminering" kjernebegreper i departementets argumentasjon. Det man ønsker er "en likestilling mellom homofilt partnerskap og ekteskap", leser vi. Departementet skrev: "Det er ingen grunn til at ekteskapslovgivningen skal gjøre forskjell på folk ut fra en seksuell orientering."

Kapittel 4 som begrunner behovet for ny ekteskapslov, konkluderer – og jeg ber dere legge nøye merke til språkbruken:

"Gjennom lovgiving har man ved tidligere endringer sørget for at ekteskapet gradvis har blitt løsrevet fra familien, fra kirkens innflytelse og fra undertrykkende patriarkalske tradisjoner. Gjennom en utvidelse av ekteskapsloven til også å gjelde likekjønnspar, kan lovgiver nå løsrive denne institusjonen fra det heterofile monopolet på ekteskapet. En slik utvikling kan betraktes som (foreløpig) siste ledd i en samfunnsutvikling der man søker å ivareta noen av de tradisjonelle verdier som kan knyttes til ekteskap og familie, samtidig som man bidrar til en utvikling mot et stadig mer rettferdig og mindre diskriminerende samfunn."

Departementets språkbruk er manipulerende. Det tradisjonelle ekteskapet blir her knyttet til familie, kirke og undertrykkende patriarkalske tradisjoner – noe som det er viktig for departementet å løsrive seg fra. Departementet vil "løsrive" ekteskapet fra "det heterofile monopolet på ekteskapet", stod det. Å tale om "monopol" her, er meningsløst. Det er et faktum at ekteskapsbegrepet er knyttet til mann og kvinne. Bare ekteskapet mellom mann og kvinne er beskyttet av menneskerettighetene. Det dreier seg om en forskjellsbehandling som er biologisk, historisk, sosiologisk og saklig begrunnet.

En av språkets viktigste oppgaver er å diskriminere, - i betydningen å gjøre forskjell på, sondre, skjelne. Det er ikke diskriminering å bruke ulike ord på forhold som er vesensforskjellige. En katt er noe annet enn en hund. Et ekteskap er noe annet enn et

partnerskap. Et partnerskap kan aldri bli et samliv med egne felles barn. Intet barn er frukt av et homofilt samliv.

Det er viktig for et samfunn at forskjellen på ekteskap og partnerskap opprettholdes, både språklig, juridisk og i folks bevissthet. Ikke minst for barnas skyld. I FNs barnekonvensjon blir betraktet som et barns rett så langt som mulig å kunne vokse opp med sin biologiske mor og far.

Men homofile par kan da være like gode omsorgspersoner, får vi høre. Mange heterofile ekteskap går jo i oppløsning og gir ikke barna gode oppvekstvilkår. Til det får vi svare: Det er et tragisk faktum at mange ekteskap ender i skilsmisse. Men det er likevel den beste samlivsform vi har. Samlivsbrudd mellom heterofile **samboere** er 3-4 ganger så vanlig. Og ti år etter at man har flyttet sammen er sannsynligheten for at det er skjedd samlivsbrudd mellom lesbiske i partnerskap tre ganger så høy som for ektepar. I partnerskap mellom homofile menn er risikoen for brudd en og en halv gang så høy. Samlivsbrudd er ofte personlige tragedier som etterfølges av psykiske problemer, rusmisbruk og redusert arbeidsinnsats. De samfunnsmessige omkostninger er store og langvarige, ikke minst der barn blir rammet.

Internasjonal forskning viser at barn har det best der de får vokse opp med sine biologiske foreldrene som holder sammen innenfor ekteskapets ramme. Det finnes gode grunner til at samfunnet i sin lovgivning prioriterer ekteskapet mellom mann og kvinne som samlivsform. Nå finnes lite forskning på hva oppvekst med to foreldre av samme kjønn kan medføre for et barn, fordi "kjønnsnøytralt ekteskap" er innført i svært få land og ganske nylig. Men omfattende forskning har vist de negative konsekvensene av at barn vokser opp uten far eller mor. Det gjelder både skolepresentasjoner, rusmisbruk, tenåringsgraviditet, kriminalitet og helse.

Å oppløse det tradisjonelle ekteskapet mellom mann og kvinne og la ekteskap bli en fellesbetegnelse som dekker to som er glad i hverandre uansett kjønn, innebærer i seg selv en kulturrevolusjon.

Har det virkelig gått opp for folk at den ekteskapsinstitusjonen som forutsetter at ekteskapet er mellom mann og kvinne, og som både menneskerettighetene og den kristne ekteskapsinngåelsen forutsetter, nå juridisk sett er avskaffet i Norge?

Alle ekteskap som er inngått før 1. januar 2009 er nå registrert som «kjønnsnøytrale ekteskap», alle ekteskap inngått etter denne dato likeså. Ingen av oss som er gift før denne dato er bedt om å gi sitt samtykke til dette. Mens homofile i partnerskap fikk velge om de fortsatt ville være registrert som partnere, fikk heterofile intet valg. Og loven fikk tilbakevirkende kraft. Dette er utgangspunktet for den rettssaken som Nina Karin Monsen har tatt initiativet til overfor staten, og som det er all grunn til å støtte opp om.

Vi må avvise på det sterkeste at hensynet til likestilling gjør det nødvendig å innføre en «kjønnsnøytral» ekteskapsinstitusjon. Tvert imot: Det er oppstått en ny diskriminering av barn som med statens godkjennelse allerede i utgangspunktet er fratatt far eller mor. Og det er oppstått en ny diskriminering av dem som vil fastholde det tradisjonelle

ekteskapsbegrepet. De er blitt tvunget til å innordne seg den nye ekteskapsinstitusjonen – idet staten etter 1. januar i år bare kjenner ett ekteskap, nemlig det såkalt «kjønnsnøytrale».

La meg gå videre og se nærmere på uttrykket «de homofiles rettigheter»

Gang på gang har vi fått høre at de som kjemper imot det «kjønnsnøytrale ekteskap» bekjemper ”de homofiles rettigheter”. Rettighet er et positivt ord. Det bringer med seg assosiasjoner til menneskerettighetene. Å være imot ”de homofiles rettigheter” lyder intolerant og klanderverdig.

I den rød-grønne regjeringens Soria Moria-erklæring fra 2005 stod det et eget avsnitt kalt ”Homofiles rettigheter” – uten at disse rettighetene var definert. Her kunne vi lese: ”Regjeringen vil gå inn for endringer i ekteskapsloven som åpner for ekteskap mellom to av samme kjønn, med samme rettigheter som ekteskap mellom to av motsatt kjønn”. Dette gikk regjeringen inn for uten at spørsmålet var utredet på forhånd! Den hadde sikret seg at loven ville få flertall i Stortinget uansett. Grundig utredning og debatt var ikke bare unødvendig, men uønsket.

La meg føye til at det i kap 10 i erklæringen står et avsnitt om barn og familie. Jeg siterer: ”Regjeringen vil sikre og styrke barns rettigheter, og vil aktivt følge opp anbefalingene fra FNs ekspertkomite for barn som etterser at FNs barnekonvensjon følges opp.” Men regjeringen har ikke fulgt opp barnekonvensjonen. Tvert imot. Samtidig med ny ekteskapslov fikk vi ordningen med «medmor» i stedet for far, som fører til at barn nå med myndighetenes velsignelse blir fratatt muligheten til å vokse opp sammen med sin far.

”De homofiles rettigheter” er stadig blitt gjentatt som trylleord som skal åpne dører. Men vi får aldri presisert hva disse rettighetene er. Det er ikke så underlig. Den som ser nærmere etter, vil finne at homofile ikke har noen særlige rettigheter som er nedfelt i menneskerettighetene. Diskriminering med grunnlag i kjønn og rase er omtalt og avvist i menneskerettighetene. Men seksuelle legning er aldri omtalt på linje med kjønn og rase.

Homofile har samme menneskeverd som andre. Å mobbe og undertrykke mennesker fordi de er homofile, er forkastelig. Men det finnes altså ikke noe som heter ”de homofiles rettigheter”. Å bruke et slikt uttrykk i kampen for at homofile skal kunne få inngå ekteskap, er manipulerende.

Hva er homobevegelsens egentlige målsetting?

Landsforeningen for lesbisk og homofil frigjøring (LLH) – som nylig har endret navn til Landslaget for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner - vet godt at bare noen få homoseksuelle vil komme til å inngå ”likekjønnet ekteskap”. For LLH er det ”kjønnsnøytrale ekteskap” først og fremst et viktig skritt mot det langsiktige målet, som er full likestilling av alle seksuelle uttrykksformer som er basert på frivillighet.

På LLHs hjemmeside leser vi: ”LLH ønsker et samfunn hvor individet selv kan velge fritt mellom ulike identitetskategorier.” Blant slike kategorier nevnes uttrykkelig lesbisk, homofil,

bifil, sadomasochist, fetisjist og transvestitt. LLH ønsker å avskaffe "det heteronormative kjønnsrollemønsteret i vårt samfunn", det vil si et samfunn som beskriver samliv mellom mann og kvinne som det normale.

Legg merke til at LLH regner med at identitetskategorier kan velges. Her betraktes ikke homofili som noe medfødt. På dette punktet er det ulike syn blant homofile. Men det er naturlig å vente at mennesker som betoner idealer som frihet og selvrealisering vil være tilbøyelig til å betrakte også identitet som noe man velger.

Det finnes en selvmotsigende dobbelthet i homofiles argumentasjon og strategi: På den ene siden argumenterer man for likestilling og for «de homofiles rettigheter» ved å vise til at homofili er medfødt på samme måte som kjønn og rase. Det rettes derfor sterke beskyldninger mot enhver terapi som tar sikte på å endre seksuell legning. På den andre siden taler man om at seksuell identitet fritt kan velges som ledd i sin egen selvrealisering. Selvmotsigelsen er åpenbar.

Mye taler for at innføringen av «kjønnsnøytrale ekteskap» ikke er noe endelig mål.

I den internasjonale homobevegelsen finner vi fremtredende personer som taler for "likekjønnet ekteskap" mens de samtidig er motstandere av ekteskapet som institusjon. Ellen Willis, professor ved New York University og en av de fremste forkjempere for "enkjønnnet ekteskap" i USA, argumenterer med at "en legitimering av ekteskap mellom homoseksuelle vil være et angrep mot institusjonens hjerte og fremme demokratisering og sekularisering av det personlige og seksuelle liv". Maria Bevacqua ved Minnesota State University hevder at kampen for homofile ekteskap må "uløselig knyttes til en vedvarende kritikk av ekteskapet som institusjon". Ekteskapet må enten radikalt omformes for å oppnå likestilling - eller avvikes, hevder hun.

Vi kan merke oss at regjeringen i sitt høringsnotat kaller innføringen av ekteskap mellom homoseksuelle et "foreløpig" (!) siste ledd i en samfunnsutvikling "mot et stadig mer rettferdig og mindre diskriminerende samfunn". Målet er åpenbart et samfunn uten "diskriminering". I sin sammenheng er det vanskelig å forstå dette annerledes enn at departementet og LLH har sammenfallende mål, nemlig at alle samlivsformer basert på frivillighet skal være likestilte.

Ekteskapsloven og "tidsånden"

I den første delen av foredraget har jeg rettet søkelyset mot ideologi, strategi og retorikk som er brukt av homobevegelsen for å få vedtatt den nye såkalte «ekteskapsloven».

I den andre og siste delen av foredraget vil jeg understreke at loven om «kjønnsnøytralt ekteskap» aldri ville blitt gjennomført, dersom vi ikke hadde levd i en samtid med meget sterke ideologiske føringer som peker i samme retning.

Den folkelige holdningsendringen som i Vesten har gitt grunnlag for en kjønnsnøytral ekteskapslov er i stor grad en frukt av det alminnelige åndelige klima, vi snakker gjerne om tidsånden.

Vi kan bruke mange stikkord som utgangspunkt for å beskrive vår egen samtid. Vi kan snakke om post-modernisme, kommersialisme, relativisme og individualisme.

Individualisme kan defineres på ulike måter. Med individualisme mener jeg i denne sammenheng en ideologi som gjør mennesket til herre over sitt eget liv. Det finnes ingen overordnet autoritet over meg. Hvert enkelt menneske har frihet til å forme fortellingen om seg selv, med grunnlag i sine egne tanker om hva som er rett og galt.

”Selvbestemmelse” er et faneord i tiden. Dagens mennesker ønsker å være selvstendige individer. De vil realisere seg selv. De vil bestemme hva som er sant og rett for seg selv. De vil velge og utforme sin egen lykke. De vil handle fritt på samfunnets store supermarked. De er kunder som vil kjenne på varene, kjøpe det de liker, og kaste det som ikke virker slik de ønsker. Samlivsform og seksualpartnere blir i denne sammenheng bare en del av markedets tilbud.

Den norske kulturliberalismen er en viktig forutsetning for å forstå den nye ekteskapsloven. Grunntanken er nettopp at ethvert individ må selv kunne forme sitt eget liv ut fra sine egne behov og prioriteringer. Samliv er en privatsak. Ingen har rett til å si at en samlivsform eller en form for seksuell utfoldelse er mer etisk høyverdig enn en annen.

Denne tenkningen fikk sterkt gjennomslag i tilknytning til studentopprøret i 1968. Herbert Marcuse var opprørets fremste teoretiker. Hans målsetting var total frigjøring fra seksuell, kulturell og ideologisk undertrykking. Det borgerlige rollemønsteret skulle bekjempes. Det førte til at bokollektiver ble opprettet som alternativ til kjernefamilien. Feminister gikk til angrep på familien og ekteskapet, for dette var institusjoner som formet og bandt dem som «kvinner». Studentene utlyste krig mot de såkalte «reproduserende institusjonene» - familien, kirken, skolen og universitetet. Den nye politiske bevegelsen angriper disse institusjonene innenfra, skrev Rune Slagstad i tidsskriftet Kontrast nr. 3, 1973.

Det er bemerkelsesverdig at denne kulturliberale tenkningen nå har fått gjennomslag på tvers av partigrensene. På den politiske venstresiden øves sterk – og dels berettiget - kritikk mot kapitalismen der mennesker med mye penger kan berike på bekostning av de fattige, mens hensynet til klima og forurensning blir oversett. Men den politiske venstresiden overser at den samme egoismen gjør seg gjeldende på samlivsområdet med enda større negative konsekvenser. Der skal det være fritt frem.

Høyre har profilert seg som et homoparti. Verdikonservatismen synes å være parkert. Venstre er kulturliberalt. Senterpartiet er blitt liberalt. Bare KrF – og, kanskje overraskende for mange, Fremskrittspartiet – stemte imot loven. Men saken fikk dessverre ingen fremtredende plass i valgkampen ved høstens stortingsvalg. Det er ikke underlig at KrF etter valget får kritikk nettopp for dette fra mange av partiets egne velgere.

Feminismen

Kulturliberalismen fikk stor innflytelse på den nye kvinnebevegelsen som stod fram i Norge på 1970-tallet. Den var inspirert av tenkere på den politiske venstresiden, som Marcuse, Sartre og De Bevoir. Viktig var kampen for kvinners rett til utdanning og likelønn. Men det var også en kamp mot «husmorrollen», kamp for fri abort og kamp for å kunne «realisere

seg selv i et samfunn som var organisert på menns premisser», som det het. Kvinnene ble undertrykt i de etablerte samfunnsforholdene, ofte uten å vite det selv, hevdet man. Kvinnene måtte derfor befris fra falske samfunnsideologier og bli bevisstgjort, slik at de kunne gjøre opprør og bli frigjort. Dette ble et feministisk program.

I denne bevisstgjøringen var det viktig at folks personlige relasjoner ble sett på som en viktig del av politikken. Alt var politisk, og alt kunne endres. Det gjaldt å trosse etablerte kvinnemyter og tradisjonelle kjønnsroller. Kvinner måtte brette ut sine erfaringer med sin egen kropp og seksualitet og kjempe for sin rett. Ekteskapet ble betraktet som en patriarkalsk institusjon som påførte kvinnen en undertrykt rolle og hindret hennes muligheter til å realisere seg selv.

Legg merke til hvordan feminismens og homobevegelsens argumentasjon i stor grad faller sammen. Undertrykte kvinner må tre fram, skildre seg selv og kreve sin rett i et samfunn med patriarkalsk dominans. Undertrykte homofile må tre fram, skildre seg selv og kreve sin rett i et samfunn med heteroseksuell dominans. I begge tilfeller dreier det seg om frigjøringsprosjekter. Mange feminister har betraktet dette som et felles frigjøringsprosjekt.

Progressiv kjønnsforskning

Som en viktig premissleverandør bak loven er det nødvendig å peke på en progressiv kjønnsideologi som ikke minst kommer til uttrykk ved den kjønnsforskning som drives ved våre universiteter.

Morten Dahle Andersen har våren 2009 levert en masteravhandling i etikk med tittelen "Seksuell identitet og kristen etikk». Her beskriver han blant annet vår tids progressive kjønnsideologi. Dagens sosialpsykologer går langt i retning av å mene at mennesket er et rent sosialt produkt av de sosiale og kulturelle betingelsene vi vokser opp med.

En toneangivende ideolog i denne sammenheng er den homofile sosiologen og filosofen Michel Foucault (d.1984). All menneskelig innsikt er et produkt av kulturen, hevder han. Vår identitet er konstruert som et resultat av en historisk prosess. Foucault hevder at de fastlagte tankemønstrene holder oss nede med makt. Men gjennom en såkalt diskursanalyse kan vi avsløre hvor våre oppfatninger kommer fra og på den måten bli mer frigjorte. Hans frigjøringsprosjekt består i at alle får skape sine egne «livsstiler». Spesielt knytter Foucault dette til kjønn og seksualitet.

Det må påpekes at Foucault har havnet i et paradoksal situasjon. Dersom vår selvforståelse er formet av kulturelle krefter som vi ikke er herre over, hvordan skal vi da kunne frigjøre oss selv fra denne selvforståelsen? Foucault regner altså med at dette er mulig. Metoden er dekonstruksjon, vi må avsløre at det vi tror er et fenomen som er felles eller universelt, egentlig er en tidsbetinget sosial konstruksjon.

Nå kan det sies at i flere tilfeller har Foucault rett. Det er mye vi tror er evigvarende sannheter, som kan vise seg å være sosialt skapt, for eksempel den kulturliberale ideologien og Foucaults egen motefilosofi. Men nå er hans teori blitt omfavnet av en hel generasjon av radikale og progressive kjønnsforskere som mener at hele verden er en konstruksjon i det

enkelte menneskes bevissthet. Ingenting er virkelig eller sant utenfor vår personlige oppfatning.

Skeiv teori (Queer theory) hevder at "Det vi kaller kjønn, er (..) handlingsmønstre som vi lærer, og som reproduseres". Når Skeiv teori kobles til Foucaults teorier om dekonstruksjon innenfor moderne kjønnsforskning, blir forskningens oppgave å avsløre at alt vi kjenner til som stabilt, konstant, felles og universelt egentlig bare er sosiale konstruksjoner – alt sammen.

Hvorfor betraktes dette som så viktig? Jo fordi kirken, staten, de lærde og vitenskapen har holdt oss nede i et makttyranni i århundrer. Dette tyranniet består i at de har lært oss samlivet mellom mann og kvinne er det naturlige og rette, og at enheten mellom mor, far og barn er sentrum for familietenkningen. Den progressive kjønnsideologien vil de ta et oppgjør med alle slike nedarvede forestillinger om kjønn, familie, seksualitet og ekteskap.

Mann og kvinne. Ekteskap og familie. Foreldre, mor og far. Homoseksuell og heteroseksuell. Biseksuell. Alle disse kategoriene er bare sosiale konstruksjoner uten rot i virkeligheten, og bør derfor oppløses. Den homofile litteraturviteren Nils Axel Nissen skriver i sin bok "Homo/hetero": "Hvorfor kan ikke en far være en mor eller en mor være en far?".

I innledningen til boken "Kjønnsforskning" står det at kjønn snart kan betraktes som en smakssak. Agnes Bolsø, førsteamanuensis ved NTNU, hevder at alle mennesker til alle tider vil kjenne begjær til begge kjønn, og at det i stor grad er sosialt bestemt hva vi oppfatter som akseptabelt. At det heteroseksuelle forholdet har fått forrang, er utelukkende et resultat av sosiale konvensjoner som mannen har dratt fordel av.

Når begrepene oppløses

Den progressive kjønnsforskningen vil tømme tradisjonelle begreper og gi dem et nytt innhold. Det er dette regjeringen nå har fått Stortinget med på. Ekteskapsinstitusjonen er endret slik at også homofile kan være ektepar. Adopsjonsloven og bioteknologiloven er endret slik at de kan bli foreldre. Den biologiske sammenheng mellom foreldre og barn er oppløst.

Skeiv teori er imidlertid ikke helt i takt med seg selv om hvordan den skal forholde seg til homofile ekteskap. De mest radikale mener at ekteskapsbegrepet i seg selv er heterofiltbelastet uttrykk og står for så mye undertrykkelse at de homofile ikke bør la seg innkludere i det. De vil derfor mene at homofile best bør leve uten å definere seg som gift. Det er verd å merke seg at Karen Friele og Wenche Lowzow valgte å fortsette i partnerskap etter 1. januar, 2009. De ønsket ikke å plasseres under kategorien «kjønnsnøytralt ekteskap».

Den mer moderate linjen går ut på å gi ekteskapsbegrepet et nytt innhold. Ekteskap skal like godt omfatte to menn som en mann og en kvinne. Ved å få gjennomslag for dette vil det tradisjonelle ekteskapsbegrepet etter hvert forsvinne fra tanke og sinn. Det er målet.

I Klassekampen 10.mars 2006 illustreres dette svært godt av daværende leder i LLH, Jon Reidar Øyan: "Rettighetskampen er ikke fullført, og vi beholder kategoriene til vi har oppnådd like rettigheter".

Opphevelsen av kategoriene homo og hetero, mann og kvinne, far og mor er allerede i gang. Likestilling mellom homofile og heterofile er av Regjeringen brukt som et retorisk grep for å skape offerroller og helteroller. Ofrene er de homofile, helten er Regjeringen som kommer dem til unnsetning. Bak det hele sitter godt betalte forskere som fremmer den kvasivitenskapen som ligger som premiss for Regjeringens forslag.

Norsk forskningsråd har siden 2001 hatt et kjønnsforskningsprogram som i høy grad har fått en ideologisk og politisk funksjon.

I det offisielle dokumentet "Kjønnsforskning:kunnskap, grenser, endring" s. 12 står det: "Kvinne- og kjønnsrelatert forskning har i stor grad bidratt til sosial og kulturell endring ... ikke minst gjennom å utvide rommet for hvordan vi kan tenke om kjønn og i økende grad også seksualitet." Det er nå lettere å forholde seg kritisk til det "universelt gyldige eller tidløse", kan vi lese.

Denne ideologisk baserte kjønnsforskningen har gitt premisser for homoaktivistenes politiske fremstøt overfor politikerne, som i liten grad har satt seg inn i hva ideologien går ut på. Eksempler fra prosjekter innen kjønnsforskningen burde kunne bidra til å åpne våre øyne for det som foregår.

Vi siterer fra prosjektet "Når heteroseksualiteten må forklare seg", med Trine Annfelt som leder: "Prosjektet tar for seg den heteronormative diskursen og hvordan den produserer og konstruerer individets kjønn og seksualitet gjennom å sette ord på hva som er korrekt kjønn og seksualitet. Forståelsen er at diskursen er gjennomsyret av makt." Sagt med litt enklere ord: Prosjektet forutsetter at det å fremstille samlivet mellom mann og kvinne som det normale, er uttrykk for makt, og derfor forkastelig.

I et forskningsprosjekt ledet av Unni Langås ved Universitetet i Agder, kan vi lese: "Menneskekroppen ... er utgangspunkt for en kategorisering, ikke minst av kjønn, som innebærer hierarki og maktutøvelse." Vi skjønner at bare det å bruke betegnelsene mann og kvinne, innebærer hierarki og maktutøvelse.

Wencke Mühleisen er nå førsteamanuensis og faglig leder for Nettverk for feministisk teori og kjønnsforskning ved Universitetet i Stavanger. I mange år var hun performance-kunstner, der hun blant annet fikk mye oppmerksomhet da hun malte kjønnsorganet sitt blått og da hun iscenesatte samleie for åpen scene for å protestere mot bluferdigheten. I 9 år var hun medlem av et radikalt kollektiv i Østerrike som praktiserte fri sex og kollektiv barneoppdragelse.

I Klassekampen skrev Wencke Mühleisen nylig følgende (hør godt etter): «Dagens feminisme hevder dessuten klinkende og klart at ingen fullt ut kan være menneske som ikke også står fri til å velge kjærlighets- og seksualpartnere uavhengig av kjønn og seksuell orientering.» Ja, ja, vi får merke oss dette. Dersom vi ikke er fri til å velge seksualpartnere

uavhengig av kjønn og seksuell orientering, så er vi ikke fullt ut mennesker! Legg merke til hvor dogmatisk dette menneskesynet er!

Disse kjønnsforskerene har nå holdt på i mange år uten særlig oppmerksomhet. Men denne høsten har det ikke minst fra biologisk hold vært rettet kraftig kritikk mot kjønnsforskningen, f. eks i Klassekampen og Dagbladet. Kjønnsforskningen undervurderer at kjønn er knyttet til arv, gener og hormoner, den overser at det er en biologisk forskjell mellom menn og kvinner, er en hovedanklage i denne kritikken.

Nå kan evolusjonsbiologene på sin side overdrive genenes betydning for menneskets atferd. Jeg har selv kritisert Klassekampens vitenskapsjournalist Bjørn Vassnes for å gjøre dette. Men hans kritikk av kjønnsforskningen er det all grunn til å merke seg. I Klassekampen 14. oktober skrev han følgende kritiske kommentar, som jeg gjerne slutter meg til:

«En forskning som ikke er i stand til å møte kritikk, er ingen forskning, men en ideologi. Samtidig som forskningen mer og mer foregår i et lukket rum, ser vi at båndene mellom forskning og myndigheter blir sterkere. Mye av kjønnsforskningen er finansiert av offentlige organer som vi har ryggdekning for sine (politiske) tiltak. At kjønnsforskningen ikke er spesielt fri, vises i det faktum at den sjelden kommer med resultater som går imot offentlig likestillingspolitikk.»

At det dreier seg om en ideologikonflikt går tydelig fram ved at førsteamanuensis Agnes Bolsø ved Senter for kjønnsforskning i Trondheim i Klassekampen dagen etter hevder at evolusjonspsykologien er en trosretning, en påstand som forøvrig også etter mitt syn også har mye sannhet i seg. Krangelen er altså i gang for åpen scene om vår atferd er et resultat av arv eller miljø. At mennesket er enestående fremfor dyrene ved at mennesket har fri vilje og ansvar for sine handlinger, kommer ikke til uttrykk i debatten.

Verken den progressive kjønnsforskningen eller evolusjonsbiologien har et menneskesyn som forklarer hvorfor mennesker kan stilles til ansvar for sine handlinger. Debatten avslører at mye norsk forskning slett ikke er nøytral. I høy grad bygger den på ideologiske forutsetninger og menneskesyn som bestemmer dens resultater.

Hva er resultatet av at denne progressive kjønnstenkingen som får vitenskapelig status og rikelig med offentlige forskningsmidler? Jo, nettopp krav om at alle begreper og institusjoner må dekonstrueres. Da må ekteskapet gjøres kjønnsnøytralt. Ved å la samliv mellom to av samme kjønn få betegnelsen "ekteskap", ødelegger man nemlig ekteskapet som heteronormativt begrep. Slik underminerer man samlivet mellom mann og kvinne som norm for den oppvoksende generasjon. Når dette er forskningens mål, har den fått en politisk målsetting – den blir redskap for en kulturrevolusjon.

Våre begreper er ikke bare ord som vi bruker i skrift og samtale. Begrepene er tankens materiale. Endres ordenes innhold, endrer man hele vår tankeverden. Den nye ekteskapsloven er et redskap for å indoktrinere vårt folk i en ny kjønnsideologi, der individet ikke lenger skal oppleve en fast kjønnslig identitet. Individet skal ha frihet til å velge kjønn og kjønnslig utfoldelse uten at samfunnet angir normer og grenser.

La meg sitere den engelske politikeren Edmund Burke: «Alt som behøves for at ondskapen skal lykkes, er at gode mennesker ikke gjør noe.»

Skal vi bare sitte stille og se på at staten er redskap for en progressiv kjønnsideologi som fremmer en kulturrevolusjon som kommer til å få omfattende negative virkninger i generasjoner fremover? Hvorfor ser ikke våre politikere hva det dreier seg om? Hvor er det blitt av massemediene som sier de har til oppgave å sette et kritisk søkelys på de rådende maktstrukturer i samfunnet? Hvor er det blitt av en myndig kirkelig røst til forsvar for ekteskapet som Guds skaperordning?

Når mitt emne er å analysere ideologien bak den nye ekteskapsloven, er det på sin plass å nevne at de sterkeste motforestillingene mot loven er kommet fra kristent hold. Protestene fra kirkesamfunn og kristne organisasjoner i Norge har vært sterke. Samtidig er det et forferdelig faktum at holdningen til homofilt samliv har splittet kirker over hele verden. Læremotsetningene i kirken er betydelige. Det merker vi også i Norge, der Kirkemøtet i Den norske kirke nylig åpnet for at homofilt samlevende kan ha vigslede stillinger i de bispedømmene der det ligger til rette for det.

Fra og med 1. november 2009 kan to av samme kjønn inngå ekteskap i Den svenske folkekirken. Vedtaket er gjort av det svenske kirkemøtet med stort flertall, selv om kirken nå er formelt løsrevet fra staten. Folkekirker blir fort mer bundet til folkeopinionen enn til sitt eget læregrunnlag. Vi står dessverre fremfor en alvorlig lærestrid om ekteskapet i Den norske kirken. Og mange av oss er nok lite optimistiske når det gjelder hva resultatet kan bli.

Er det ikke da like godt å innse at det her dreier seg om en tapt sak? Kan vi ikke like gjerne legge ned våpnene og innrette oss etter de nye forholdene?

Enhver pragmatisk politiker vil si at dette er det eneste realistiske.

Da vil jeg til avslutning minne om at disiplene som fikk Jesu misjonsbefaling ikke var pragmatikere. Elleve menn ble bedt om å gå ut til all verden med evangeliet for å gjøre alle folkeslag til Jesu disipler. Pragmatikere ville ha gitt opp før de hadde begynt. Men disiplene gikk. De fleste av dem ble martyrer. De oppnådde bare begrensede resultater i sin levetid. Men de hadde møtt Sannheten formidlet ved en oppstanden Frelser. Dette gjorde dem til uredde redskaper for Sannheten.

Kampen for ekteskapet mellom mann og kvinne er en kamp for sannheten. Ikke for en tradisjon eller ide, men for den grunnleggende skaperordning som er selve livscellen – mor/far/barn - i felleskapet mellom mennesker. Skulle ikke dette være noe å kjempe for, lide for, tåle spott for?

Men hvilken rett har vi til å kjempe? Er vi ikke selv påvirket av tidens tanker: egoismen, egenkjærligheten, selvrealiseringen, markedsideologien som velger det som synes godt for meg selv. Jo, vi er det.

Da profeten Jesaja møtte den tre ganger hellig Gud, måtte han forferdet utbryte:

«Ve meg! Jeg er fortapt, for jeg er en mann med urene lepper, og jeg bor midt iblant et folk med urene lepper.» Da kommer det en engel og berører hans munn med en gloende sten og sier: «Din misgjerning er tatt bort, og din synd er sonet.» Hvem vil gå for oss, spør Herren etterpå. Da sier Jesaja: Her er jeg, send meg!

Hva skulle han forkynne? En dom over folket, som hadde forlatt Guds vei. Dere må snu, omvende dere! Hva gav Jesja frimodighet til å gå? Jo, evangeliet: Din misgjerning er tatt bort, og din synd er sonet.

Som kristne har vi et profetisk oppdrag. Vi må aldri undervurdere den virkning det har at noen mennesker i all offentlighet, i skrift og tale, men ikke minst ved sin personlige livsførsel, viser at de har en Herre som er overordnet autoritet i alle spørsmål som gjelder tro, lære og liv. Det finnes noe som er sant, noe som er rett og galt – for alle! Gud er den felles skaper og Herre som vi alle en dag skal stå til regnskap for.

De negative økonomiske og menneskelige konsekvensene av kulturradikalismens «fri sex» og av institusjonenes oppløsning vil komme til å bli så omfattende, at det vil måtte komme en kraftig motreaksjon. Men uansett – om vi får oppleve tilslutning eller ikke – dette er en kamp som er verd å kjempe og lide for. Måtte vi som er samlet her i kveld være blant dem som påtar oss dette ansvaret.